

GLAS GORENJSKE

UREJENI UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNICK / UREDNISTVO IN UPRAVA: KRAJN, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEKOČI RAČUN PRI NB KRAJN-OKOLICA ST. 624-T-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, CETRTLETNA 100 DIN, MESECNA 35 DIN / POSAMEZNA STEVILKA STANE 8 DINARJEV

Ob Dnevu vstaje

Pred 12 leti smo obrnili stran zgodovine, ki je od Matije Gubca dalje brez legendarnih kobilnih tradicij, saj smo bili stoletja sužnji tujcem.

Oborožena vstaja slovenskega ljudstva pred 12 leti pa je začetek najslavnejše dobe slovenskega naroda, ki bo prišel v naših zgodevinskih analih na prvo stran. Ministrji s kraljem na čelu, cerkveni poglavari in predstavniki najrazličnejših strank bivše Jugoslavije, so zapustili svoje ljudstvo in ga predali na mrljost nemilost nacističnim in fašističnim vojevalcem. Slovensko narodno ozemlje je bilo razkosano med tri nečloveške okupa-

Občinski praznik in Dan vstaje v Kamniku

Poročali smo že, da je Ljudski odbor mestne občine Kamnik na predlog občinskega odbora Zveze borcev NOV sprejel odlok, s katerim proglaša 27. julij za občinski praznik.

Praznovanje se bo začelo 22. julija, ko se bodo Kamničani udeležili velikega praznovanja v Radomljah. Nato se bodo vrstile večerne predstave. Nastopila bo godba JLA iz Ljubljane s promenadnim koncertom, igralska skupina iz Radomelj bo v soboto, 26. julija, uprizorila dramo »Noč v plamenih«, ki riše dogodek iz kamniške okolice med NOB. V nedeljo, 26. julija, bo dopoldne veliko množično zborovanje na glavnem trgu. Govorili bodo organizatorji oborožene vstaje, položili vence na grobove žrtv revolucije in na kraju, kjer sta padla prva borca, odkrili spominsko ploščo. Istega dne bo tudi rajanje na prostem. V nedeljek, na dan praznika, delovni kolektiv ne bodo delali. — Dopoldne bo svečana seja Ljudskega odbora.

Na to slavje bodo organizatorji povestili borce slavnega kamniškega bataljona, katerega jedro so bili borce kamniške čete.

Poročilo s 1. seje sekretariata Okrajnega odbora SZDL

10. julija se je sestal na 1. seje sekretariat Okrajnega odbora SZDL v Kranju. Na seji so razpravljali predvsem o politično-organizacijskih nalogah SZDL. Da se izboljša politično delo SZDL je sekretariat formalil dve komisiji in sekri komisijo za zunanjino in notranjopolitično vprašanja in komisijo za gospodarske probleme družbenega upravljanja. Prav tako je sklenil, da se morajo do 1. avgusta konstituirati vsi občinski in vaški odbori SZDL in da se morajo do tega roka izvesti volitve v tistih organizacijah, kjer jih do sedaj še ni bilo. Razpravljal je tudi o pripravah na volitve v Zvezno in Republiško ljudsko skupščino. Pri Okrajnem odboru SZDL bo na predlog sekretariata osnovan poseben »Tiskovni sklad Socialistične zveze za Gorenjsko s sedežem v Kranju«, iz katerega se bodo črpala sredstva za finansiranje posebne priloge v tedniku »Glas Gorenjske«.

Tito botroval v Tržiču

V nedeljo, 12. t. m., je bila Ribiča, strojnega delavca v 19. na maticnem uradu v Tržiču varni »Triglav«. Vsega bo lepa in prisrčna družinska slovesnost. Predsednik republike Josip Broz - Tito je botroval 10 otroku Emilije in Janeza

Loka za Dan vstaje

Občinski odbor Zveze borcov v Šk. Lek. bo slovensko praznoval 12. obletnico vstaje slovenskega ljudstva. Na predvečer narodnega praznika bo na mestnem trgu sprejem partizanskih patrol, zvečer ob 20. uri pa bo slavnostna akademija Zvezne borcev, ki jo je pripravil Ivo Puhar. Sodelovali bodo: Godba JLA, staročoški orkester, solisti in recitatorji.

Na Dan vstaje bo dopoldne na vojaškem strelšču nagradno streljanje, popoldne pa razglasitev populativ v domu JLA. Za zaključek slavja bo v domu JLA ljudsko rajanje.

PREDSTRAŽA; Kozje stene v Trnovskem gozdu; zimska ofenziva 1944-45 (foto Marenčič)

Visoka rentabilnost - nizek moralni in materialni učinek

Ob potrditvi zaključnih računov industrijskih podjetij v kranjskem okraju

Zbor proizvajalcev OLO Kranj je na treh zaporednih zasedanjih potrjeval zaključne račune podjetij za leto 1952 po predlogih bilančnih komisij, ki so do konca junija svoje delo v glavnem končale.

Gradivo, ki so ga zbrali bilančne komisije pri pregledih zaključnih računov, je zelo obširno, zato ga Zbor proizvajalcev kot celota ni mogel obdelati v vseh detajlih; svoje pritrditve je izdal na podlagi najznačilnejših podatkov finančnih uspehov posameznih podjetij. Vendar bo nujno potrebno, da posebna komisija Zbora proizvajalcev kasneje v izčrpani ekonomski analizi obdelava vse problematiko poslovanja, razvidno iz zaključnih računov. Taka analiza bi služila kot osnova za ukrepe, ki naj se jih Zbor proizvajalcev posluži pri opravljanju svoje funkcije.

V tem članku se bomo omislili samo na analizo doseženih zaslužkov industrijskih podjetij.

Realizirani zaslužki po tarifnih pravilnikih industrijskih podjetij kranjskega okraja znašajo 846.151.000 dinarjev, dosegne presežne plače pa 335 milijonov 552.000 dinarjev ali 39,6 odst. realiziranih zaslužkov. Od skupnih presežnih plač so podjetja, po sklepih svojih delavskih svetov, predlagala za izplačilo delavcem in uslužbenec 199.115.000 dinarjev ali 57% presežnih plač, v skladu zaslužkom za samostojno razpolaganje pa so delovni kolektivi odvedli sa-

mo 28%. Ostanek — 15% — so moralna podjetja vplačati kot davek na presežek skladu plač. Gornje številke so povprečje za vse industrijska podjetja Okrajnega ljudskega odbora Kranj, od katerega pa posamezna podjetja vidno odstopajo.

Podjetja tekstilne stroke so imela n. pr. v letu 1952 velike komercialne dobičke na račun

najhujših nabavnih stroškov za

za samostojno razpolaganje pa so delovni kolektivi odvedli sa-

dostiga visoke presežne plače. Pravilnikih, ne ozirajo se na Za izplačilo delavcem in uslužbenec so predvidela preko 50 odstotkov ostvarjenih presežnih plač, kar znaša nad ½ v enem letu po tarifnem pravilniku realiziranih zaslužkov. Večina teh podjetij je odvedla v skladu z samostojno razpolaganje od 22 do 40% presežnih plač, z izjemo Gorenjske predlinice v Škofji Loki in Bombažne predlinice in tkalnice v Tržiču, ki sta vse presežne plače določili za izplačilo delavcem in uslužbenec.

Podjetja drugih strok v sklopu niso presegla industrijskega povprečja predlaganih izplačil presežnih plač, z izjemo Gorenjske predlinice v Škofji Loki in Bombažne predlinice in tkalnice v Tržiču, ki sta vse presežne plače določili za izplačilo delavcem in uslužbenec.

Iz prikazanih podatkov lahko zaključimo, da so bila industrijska podjetja Okrajnega ljudskega odbora Kranj tam, v pogojih novega gospodarskega sistema, visoko rentabilna, ta rentabilnost pa pri omenjeni delitvi presežnih dohodkov ni bila povsod pravilno izkoriscena. Zelo redka so podjetja, ki so za kritje eventualnih bodočih primanjkljajev predvidela kakršnekoli rezerve skrade, zato imamo danes pojav, da so podjetja na račun 1. 1952 izplačala presežne zaslužke, letoski dohodek pa jim ne zadostuje za kritje polnih plač po tarifnem pravilniku. Znano je nadalje, da protestirajo podjetja proti nizki kvoti amortizacije, namenjeni za investicijska pravila v letu 1953 in zahtevajo povišanje za 189 milijonov, torej prav toliko, kolikor znašajo predlogi za izplačilo presežnih plač za leto 1952.

Ce končno ugotovimo, da je lanskoletni odliv denarnih sredstev predvsem na kmetiško tržišče znašal v kranjskem okraju preko 243 milijonov dinarjev, lahko trčimo, da je precej del teh sredstev izviralo iz povišanja plačnega fonda na račun presežnih plač, kar je v veliki meri vplivalo na povišanje cen kmetijskih pridelkov.

Glede na gornje ugotovitve se zdi Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Kranj potrebuje, opozoriti vse organe delavskega samoupravljanja naših podjetij, naj v bodočem proučju posledice gospodarsko neutemeljenega razdeljevanja presežnih sredstev in poskrbijo, da se bodo takia uporabljala predvsem za povečanje in obnovno proizvodnjo sredstev v obratih ali pa za formiranje posebnih rezervnih skladov, ki bodo podjetjem takoj na razpolago, če bo potrebno.

Na Jesenicah razumejo družbene potrebe

Železarna je dala 147 milijonov za gradnjo stanovanj in komunalna dela

Ko je delavski svet Železarne Jesenice na zadnjem dvo-dnevnom zasedanju razpravljal o uporabi 147 milijonov presežnega, izkazanega v lanskoletni bilanci, je pravilno razumel družbene potrebe industrijskih Jesenic. Precejšnjo vsto je namenil jeseniški mestni občini za brezobrestna posojila delavcem, ki bodo gradili lastne stanovanjske hiše. Tudi za druge komunalne gradnje na Jesenicah je namenil težke milijone.

Znamo je, da je eno najbolj perečih vprašanj na Jesenicah stanovanjsko vprašanje. Za najbolj kričeče primere potrebujemo na Jesenicah trenutno 500 stanovanj. Na posameznega prebivalca je preračunano le 7,6 m² sobne površine. Če bi hoteli nuditi vsem družinam primerno stanovanje, bi potrebovali se najmanj 1500 stanovanj. Ta naravnost ogromna potreba po stanovanjih je na-

železarni Jesenice in raznih drugih jeseniških podjetij v bližnjih bodočnosti rešen. Poleg že dograjenih stanovanjskih blokov na Plavžu, Javorniku in Koroški Belli gradijo nove stanovanjske bloke, tako da bosta Plavž in Koroška Bela kmalu spremenjena v moderno predmestje industrijskih Jesenic. Po osvoboditvi so na Jesenicah zgradili 80 stanovanj, v gradnji jih je 67, v popravilu pa 59. Pravilniki zdajo na splošno malo; letos je bilo izdan le 9 gradbenih dovoljenj. Brezobrestno posojilo pa bo privatno gradbeno dejavnost, t. j. gradnjo v veliki meri poživilo.

Kakšno je gospodarstvo tam, kjer ni kontrole

O pojavih kriminala in škodljivem delovanju protiljudskih elementov se v zadnjem času mnogo razpravlja. Cloveku se že upira pisati o teh umazanih dejanjih, vendar je to najuno, kajti prav tisk je najuspešnejše sredstvo za razkrivkanje družbenega kriminala in za opozarjanje delovnih ljudi in množičnih organizacij na večjo budnost in kontrolo vseh područjih gospodarskega in družbenega udejstvovanja.

Kakšno je gospodarstvo tam, kjer niti redne kontrole, nam zgovorno dokazuje poslovovanje krajevnih podjetij v občinskem ljudskem odboru Komenda.

Krajevno gostilno v Komendi je do maja t.i. upravljaj Andrej Juvan, upravnik Krajevne ekonomije in Tesarskega podjetja OZZZ. Ceprav ni več upravnik gostilne, še vedno podpisuje bančne listine, nastavlja in odstavlja uslužence, jih določa plače, nabavlja pijačo in prehrambene artikle itd. Poslovodjava gostilne je njegova žena, ki je istočasno kuharica, knjigovodstvo pa vodi Zdravko Rihar.

Kontrola, izvršena po nalogu Okrajnega ljudskega odbora, je ugotovila porazno stanje. Celotno gotovinsko poslovanje je vodil Juvan, knjigovodja pa je sprejetoto gotovino odvajal banki brez knjiženja in obratno, knjižil je prejemke, ni jih pa odvajal banki.

Kontrola je ugotovila samo pri lanskem iztržku za živila 490.000 din primanjkljaja, v 4 mesecih 1. 1953 pa 130.000 din. Pri pijači manjka od lani 57 tisoč dinarjev in od letos 36 tisoč dinarjev, pri iztržku za tobak pa 149.000 din. Skupni primanjkljaj pri živilih, tobaku in pijači znaša 862.000 din.

Med blagajniškimi dokumenti je Juvanov odpis (s podpisom njegove žene) večjih količin vina, ki se je baje pokvarilo, ter računi za vino, porabljeno za razne usluge, nagnede itd. Po izjavah domačinov je prirejal Juvan pojedine, zakuske, poslovilne večere itd. Z računi je n.pr. izkazano, da je pogostel delavski svet, ki pa ga dejansko sploh ni. Vsa Juvanova družina se hrani v gostilni. Juvan plačuje za hranu 1.500 din, žena pa je za celo leto plačala le 3.700 din, medtem ko plačujejo abonenti mesečno do 3.000 din.

Tudi pri inventarju — pri posodi, prtih in drugih stvareh — so ogromni primanjkljaji.

Gospodarstvo mesarji v Komendi in Mostah je prav tako vse prejko socialistično. Poslovodjava le-teh si nista prizadevala, da bi nabavljala živilo čimceneje, temveč sta jo plačevala po vsakršni ceni. Mesarja sta si poleg redne plače in kala pridržavala tudi čreva in ježike. Kontrola je ugotovila, da sta samo s črevi in jezikl zaslužila preko 90.000 din. Živilo so tehtali komisijo, ki je bila razsekana na kose in ko je bila drobovina že odstranjena oziroma prodana,

Zato je sedaj nemogoče ugotoviti razliko med težo kupljene živilne in prodanim mesom. Pri tehtanju sta sodelovala tudi mesogledniki in uslužbenec KZ, ki sta za vsak preglej prejela po 1 kg mesa. Mesarja pa sta baje dajala brezplačno po 1 kg mesa, tudi predajalem.

Krajevna ekonomija v Komendi je že v likvidaciji, ni pa se likvidirana. Posle vodi se nadalje Juvan. Za to ekonomijo se sploh ne ve, kakšna so osnova in obratna sredstva, kako je s posevk, koliko zemlje ima ekonomija in koliko jo je dala privatnik v najem. Kontrola je ugotovila le stanje živilne od 1. januarja 1952 do 20. maja 1953. Manjka 6 prasičev, 1 goved in 4 kokosi, o prirastku sploh ni sledu, čeprav je pri 40 glavah prav gozovo bil.

Stanja žitaric in drugih poljskih ptičelkov ni bilo mogoče ugotoviti. Vse orodje, stroji in ostali inventar je v zanemarjenem stanju. Nerednosti so tuš v Krajevni gostilni v Suhadolu, pa tudi v ostalih podjetjih ni vse tako, kot ti moralno biti. Zato se tudi niti čuditi, da imajo ta podjetja velike davčne zaostanke: Gostilna Komenda preko 206.000 din, Mesarja pa 82.000 din.

Ali sta za tako gospodarjevanje odgovorna samo Juvan, Ribar in njemu podobni ljudje? Ne! Odgovornost nosi predvsem občinski ljudske odbore, pa tudi množične organizacije in vsi delovni ljudje, katerim so bile razmere znane, vendar niso nicesar podvzeli zoper nepravilnosti.

Občinski odbor si je nadvse vztrajno prizadeval, da se vse razglasli objavljajo pred certkvijo po maši in da se občini znižajo davčne obveznosti. Clede razmer v krajevnih podjetjih pa je začel resnejši razpravljanje šele po izvršeni kontroli. Dostop pametnje bi bilo, če bi čas, ko si je prizadeval zmanjšati davčno obveznost, porabil za iskanje novih vetrov dohodkov in poskrbel za resitev vseh mogočih gospodarskih, prosvetnih, stanovanjskih in inčnih problemov, ki v tej občini kar krči po resitvi.

Taki primeri gospodarjenja, kakor so v občini Komeada, so slabo spričevalo za ljudske odbore. So pa tudi resen opomin Socialistični zvezni delovnih ljudi, ki ne more in ne sme dopustiti, da se nepravilnosti toliko časa nemoteno dogajajo. Od tega imajo največjo skodo sami občani, pa tudi vsa naša gospodarska skupnost, hkrati pa hudo trpi ugled ljudske oblasti. Socialistične zvezne in druge skupnosti.

Ob tem pitemeru naj se resno zanimalo vsi tisti ljudske odborniki, ki doslej niso dovolj skrbeli za pravilen razvoj gospodarstva, zamislijo naj se

Nedvomno bo lokalna obrtno-industrijska razstava v Mengšu jasno prikazala gospodarsko moč tega kraja, kjer se je morda industrija mogočno razmahnila. Razen tega je v Mengšu 88 obrtnikov, kar tuži zagotavlja, da bo razstava uspešna.

Na razstavi, ki jo bodo odprili v soboto ob peti uri popoldne v občinski upravi, zgradbi, bodo razstavljale poleg obrtnikov tudi vse tovarne s tega območja in zadruge, celo ščetarska in lončarska iz Ko-

mende in nekateri obrtniki iz Most, Vodic in Komende.

Poleg lepega pohištva, po katerem je Mengš zelo znan, bo vijeti zanimivi kamniti kmečki peči. Tudi bogata izložba tovarne glasbil vas bo presenetila. V 23 razstavnih prostorih se bo zrcalil trud razstavljalcev.

Razstava bo odprta vseskozi do 8. ure zvečer. Kasneje pa bo v dvorani obiskovalcem na razpolago odlična kapljica celo ob zvokih godbe.

To male podjetje ob levem bregu Kokre je ob zadnji župančni reviziji pokazalo, kako se ne sme gospodariti. Brez kontrole in evidence v podjetju res ne gre, kajti to nujno vodi v gospodarski kriminal. Revizija je pokazala vrsto nepravilnosti v finančnem poslovanju, ki so se kopilec iz dneva v dan. Državni proračun je bil oškodovan za 1.513.000 din.

Razstava v Mengšu

Nedvomno bo lokalna obrtno-industrijska razstava v Mengšu jasno prikazala gospodarsko moč tega kraja, kjer se je morda industrija mogočno razmahnila. Razen tega je v Mengšu 88 obrtnikov, kar tuži zagotavlja, da bo razstava uspešna.

Na razstavi, ki jo bodo odprili v soboto ob peti uri popoldne v občinski upravi, zgradbi, bodo razstavljale poleg obrtnikov tudi vse tovarne s tega območja in zadruge, celo ščetarska in lončarska iz Ko-

Za vse enake dolžnosti

Zakaj se privatna gostinska podjetja manj obremenjujejo kot državna in zadružna?

Konkurenca je v gospodarstvu vseskozi skrbela za kvalitetno izdelkov in nizke cene. Tudi danes je ne gre podcenjevati. Konkurenca lahko veliko pripomore k dvigu naših ljudje, da bodo besede tov. Kar delja, da mora vsak naš delovni človek ob vsakem času vedeti, kakšen je gospodarski položaj tiste skupnosti, v kateri živi, priše do prave veljave in da se bodo pozitivno odražale v kontroli in pomoči pri izboljševanju našega gospodarstva.

S preusmeritvijo proizvodnje so za 300% presegli lansko proizvodnjo

V Zgoši pri Begunjah je nastala pred leti skromna zadružna, ki je izdelovala smuči in sanke. Sčasoma je prešla tudi na izdelavo drugih sportnih potrebščin, predvsem telovadnih, ter se tako razširila in razvila v tovarno športnega orodja »Elan«. Kmalu so njeni izdelki zasloveli širok po naši domovini.

Lani, v prvem letu novega gospodarskega sistema, so bili tudi v »Elanu«, kot mnogokrat, v prejšnjem stiski. Plansko izdelanega orodja so imeli polna skladische, kupcev pa malo. Dejavski svet je stal pred odločitvijo: ali zmanjšati proizvodnjo (in seveda zaradi tega odpustiti marsikaterega delavca), ali najti drugačen izhod iz zategate. In našli so ga. Razpisali so anketo za potrošnike in jo po trgovskih potnikih razposlali po vsej državi. Na osnovi odgovorov so proizvodnjo preusmerili.

Podjetje je začelo zadnje čase izvažati svoje proizvode na zapad in Bližnji vzhod. Se letos se bo udeležilo velesejmov v Smirni (Turčija) in v Solunu (Grčija).

Zato bodo zgradili novo tovarno. V gradnjo bodo vložili 40 milijonov, dograditev novega tovarniškega objekta pa jih bo stala 120 milijonov. Obenem bodo začeli ob tovarni zidati delavsko naselje, ker se z rastjo in napredkom tovarne vse bolj pojavi potreba po delavskih stanovanjih. Dobriti stanovanj namreč ni daleč napak.

Podjetje je začelo zadnje čase izvažati svoje proizvode na zapad in Bližnji vzhod. Se letos se bo udeležilo velesejmov v Smirni (Turčija) in v Solunu (Grčija).

Posebno vprašanje je tudi evidentna nad prometom privatnosti.

Vodstvo zakupnine in dohodnine. V letu 1952 je ista gostilnica od 2.700.000 dinarjev v 10 mesecih napravljena proizvodna skupno 35.000 dinarjev dohodnine, zakupni gostilničar pa pri enakem prometu 240.000 dinarjev dohodnine. Zakupni gostilničar, ki je imel enake nabavne pogoje, pa je pri enakem prometu plačal 240.000 dinarjev zakupnine in dohodnine. V letu 1952 je ista gostilnica od 2.700.000 dinarjev v 10 mesecih napravljena proizvodna skupno 35.000 dinarjev dohodnine, zakupni gostilničar pa pri enakem prometu 240.000 dinarjev dohodnine. Torej je zakupni gostilničar skoraj 10krat bolj obremenjen. Vprašanje, kakšna bo končna odmera in kdaj si bosta privatni in zakupni gostilničar glede obveznosti do skupnosti enaka, je v letosnjem letu zelo pereče.

Prav bi bilo, če bi vsi gostilnični sektorji tako plačevali dohodno kakor državni, t.j. v določenem roku. Davek na promet proizvodov je sestavljen del prodajne cene, zato naj bi privatni gostilničarji plačali davek mesečno ali vsake tri meseci, ne pa za leto dni in več nazaj. (Včasih se na zastanek zaradi osebnih znanstev celo pozabi!)

Posebno vprašanje je tudi evidentna nad prometom privatnosti.

Revizija v tekstilni remontni delavnic

Podjetje popravlja tekstilne stroje, iz rezervnih delov pa sestavlja nove. Grobo napako je vodstvo zagrešilo ob nabavi rezervnih delov demontiranih strojev v Škofji Loki, ker ni ratančno ugotovilo teže prevezetih rezervnih delov. Skladisce v Stražišču, kjer je bil material shranjen, pa je bilo, po izjavah nekaterih, stalno odprt. Vodstvo tudi niso evidentna nad količinskim stanjem v skladisu. Za malemarno upravljanje nosi vso odgovornost vodstvo, v prvi vrsti direktor.

Nikakor tuži ni mogoče opraviti načina prodaje tekstilnih strojev. Nekemu privatniku iz Maribora je prodalo podjetje stroj za 90.000 din, prav takega pa nekemu državnemu podjetju v Makedoniji za 159.500 din. Na upravo pada odgovornost, da je bil stroj prodan privatniku za 69.500 dinarjev cene. Na ta način je bil oškodovan ves kolektiv, posamezniki pa so se s prodajo okoristili.

LOMO je na zadnji seji obnavljal stanje v Tekstilni remontni delavnični in sprejel nizke cene. Direktor sam je za podjetje posojen osobi avtomobil prejemal letni pavaš 288.000 dinarjev, delavci in usluženec pa so popravljali stroje svojim znancem in delali zase. Nad tem nidi nihče evidentna.

Jasno je, da takšno poslovanje, kjer si špekulacija in nepoštenost podajata roke, ni mogoči ostati dolgo skrito. Ze prva revizija je ugotovila za preteklo leto 594.000 dinarjev pri manjšnjem načinu na plačnem fondu, ki ga bo moral delovni kolektiv nadomestiti z letos ustvarjenimi sredstvi.

LOMO je na zadnji seji obnavljal stanje v Tekstilni remontni delavnični in sprejel nizke cene. Direktor sam je za podjetje posojen osobi avtomobil prejemal letni pavaš 288.000 dinarjev, delavci in usluženec pa so popravljali stroje svojim znancem in delali zase. Nad tem nidi nihče evidentna.

Sovražnik se je po vseh poletnih neuspehih toljal z upanja na zimo. Že v začetku zime je pritisn na bataljon vztrajno stopnjeval. Napadi so bili vse pogosteji, ojačal pa je tudi svojo vohunsko mrežo. Da bi bataljon uspešno prestal vse te napade, se je že decembra povezel s sosednjim Zasavskim bataljonom, ki ga je vodil Kranje.

24. decembra sta bila oba bataljona na Kostavski planini nad Tušnjem izdana. Sovražnik ju je v zgodnjih jutranjih urah napadel z vse strani in v velikem obsegu. Položaj borcev je bil zelo kočljiv, kajti morali so se prebijati skozi tri obroče. Preboj je uspel, vendar sta bataljona utrpel več izgub. V tej borbi je padel eden najbolj herojskih borcev, komandant Kokrškega odreda Matevž, dalje komandant I. bataljona Vid, ki se je težje ranjen sam ustrelil, in še več drugih. Samo nekaj dni kasneje, 19. januarja 1943, je v podobnem položaju med borbo na Kalish nad Crnivcem izgubil življenje še politkomisar odreda Kostja.

Zaradi izgub II. bataljona in pozneje še I. bataljona ni kazalo drugega, kar da Kokrški odred reorganizira. V začetku leta 1943 se je iz Kokrškega odreda oziroma I. bataljona tega odreda in Zasavskoga bataljona formiral Kamniško-Zasavski odred, pod vodstvom poznanega komandanata Maroka. Iz operativnega območja tega novega odreda je zaradi prevelike obsežnosti terena izpadlo le področje dotedanjega II. bataljona Kokrškega odreda.

Kljub že omenjeni priključitvi borcev bivšega II. bataljona kamniškim partizanom na teren pod Storžičem ni ostal brez borcev. Stab Kokrškega odreda je namreč sklenil, da je priključitev k I. bataljonom samo prehodnega značaja, to je preko zime, kadar hitro se pa vreme izboljša, se vrnejo vse borce nazaj in pričnejo organizirati nove partizanske enote.

Franc Štefe - Miško

ROJSTVO KOKRŠKEGA ODREDA

Po vseh teh dogodkih, to je po uspešnem odbiranju že skoraj dva meseca trajajoče ofenzive in čiščenju izdajalcov vseh vrst, se je II. bataljon sredji septembra pravil na akcije v dolini. V načrtu je imel večjo akcijo za nabavo hrane v Retnjah in napad na orožniško postojanko v Dupljah. Po tem načrtu je 12. septembra zvečer prešel Malo Poljano in se isto noč prišel v Retnjah do hrane. Čez dan se je umaknil v Uden boršt, od koder naj bi uasednjega dne zvečer napadel orožniško postojanko v Dupljah. Toda našel se je izdajalec, ki je Nemcem izdal, da so v Udenem borštu partizani. Nemci so naglo pripravili napad in že popoldne postali nad bataljon veliko število policijev in žandarjev, med drugim tudi celoten 18. Polizeigebirgsjägerregiment, ki se je pred odhodom na rusko fronto trenutno mudil v Kranju. Vsi ti so popolnoma obkolili Uden boršt, na vse robe pa postavili močne zasede. Perko, ki je v tej akciji vodil bataljon, je tedaj poskušal vzpostaviti prvo veze z Dupljami, toda brez uspeha. Vse izvidnike, ki naj bi ugotovile dejansko stanje, so naleteli na sovražnika. Prislo je do borb, ki so trajale ves dan. Edino upanje, prebiti se še ponoči iz obročev, je ostalo brezizgledno. Sovražnik je bil v preveliki premoči in preveč utrijen na svojih položajih. Bataljon se je odločil, boriti se do kraja.

Po dvodnevni borbi se je od 45 borcev rešilo le 5. Padli so: novoimenovani politkomisar bataljona Leon Skopin-Lado, oddredni intendant Stane Teran, Alojz Bukovnik, Janko Oselj, Jožef Skof, Franc Kostrevec, brata Brejac, Jože Cernivec, Andrej

Perko, Franc Košir, Aleš Meglič, Jože Rupnik, Stanko Mihelič, Miha Meglič, Jože Pancic, Konrad Babnik, Feliiks Cerne, Zvone Mettar in več drugih. Nadv

Predsednik občine Šenčur pred sodiščem

Venku Mesec iz Šenčurja je izplačeval brez vsakršnih potrdil. Sele letos v aprili, ob reviziji, je začel pisati blagajniška izplačila ter tekati za podipli okoli delavcev, ki jih je izplačal. V nekaterih primerih je na blagajniška potrdila navedel precej višje zneske, kakor so jih delavci prejeli. Zaradi nevestnega poslovanja je ostalo nepojasnjeno, konu vse je bilo izplačanih 64.880 dinarjev.

Mesec pa mi zagrešil samo tega. Vsake zimo je KZ Šenčur odkupovala tudi smrečice vsega tega ni delal, ampak je za novoletno jeklo. Takoj je

uvidej, da se bo dalo pit tem nekaj zaslužiti. V zimi 1949-50 in 1950-51 je posekal v državnih gozdovih skupaj cca 2.500 smrečic, jih prodal KZ Šenčur za cca 15.000 dinarjev, izkupiček si je seveda pridržal.

Tudi z nedovoljeno trgovino se je Mesec pečal. Od raznih kmetov je leta 1950 in 1951 nakupil trame in stoeči les, ga dal predelati in ga nato prodal kmet, zadrgam v Cerkljah, Šenčurju in Kraju. Da bi prekupevanje z lesom prikral, je kmetijskim zadrgam lagal, češ, da je odkupil les od posetnikov. Pri tem poslu je zaslužil Mesec cca 100.000 din. Do zdakov za gradnjo lastne hiše pa je prišel tako, da je v Okrajni opekarji v Češnjevku zamenjal les za opeko. Oddal je cca 8 m³ smrekovega lesa, prej pa 15.635 zdakov.

Mesec se je na debelo bavil s preprodajo lesa in to v funkciji okrajnega logarja, katerega dolžnost je med drugim tudi, da pobija nedovoljeno trgovanje z lesom. Okoristil se je z izkupičkom za smrečice, četudi bi moral sam nadzirati pravilnost tega prometa, in končno je zelo nemarno ravnal z denarjem iz sklada za obnovu gozdom ter upustil vskršno kontrolo nad uporabo teh sredstev.

Pozivamo vsa prostovoljna gasilska društva, da nem do 30. julija obvezno sporoče v kolikor so sodelovali pri proslavah in samostojno izvedela različne akcije v počastitev tega dne.

Na pomoč!

V. d. sekretar: Maks Tvrđa Predsednik: Viktor Bizjak

PRIHODNJA ŠTEVILKA BO IZSLA V POVECANEM OBSEGU, IMELA BO PRILOGO Z MATERIALOM KONFERENCE SZDL KRAJNSKEGA OKRAJA.

Skupaj z Mesecem je bil obsojen tuč Rudolf Krničar, lesni manipulant KZ Cerkije, ki je na dva računa za cca 10 m³ staval lažna naslova in s tem utrklil, da je les prodal Mesec. Obsojen je bil na 1 mesec zapora, pogorno za eno leto.

KINO

Mestni kino Radio, Jesenice: 18. do 21. julija francoski film »Pariz poje«. Predstave ob dejanjih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo matineja istega filma (vstopnina 10 din). 22. do 26. julija mehiški film »En dan življenja«.

Letni kino »Svoboda«, Jesenice: 18. do 21. julija franc. film »Pariz poje«, 21. do 26. julija mehiški film »En dan življenja«. Predstave ob 20.30 uri, v slučaju slabega vremena je predstava ob 16. uri v kino »Radio«.

Kino Javornik - Kor, Bela: 17. do 19. julija ameriški film »Morski volk«. — Predstave v petek ob 20. uri, v soboto ob 18. in 20. ur, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo matineja istega filma (vstopnina 10 din). 21. do 23. julija ameriški film »Človek divjega zapada«; 24. do 27. ju-

lij mehiški film »La Malquerida«.

Mestni kino Domžale: do 19. julija italijanski barvni film »Bagdadsko roža«; 22. in 23. slovenski film »Svet na Kajžarju«; 24. do 26. ameriški film »Velika reka«.

Mestni kino Kamnik: do 19. julija amer. film »Rebecca«; 20. do 24. ameriški film »Intermezzo«.

Kino »Storžič«, Kranj: do 19. julija jugos. film »V viharju«; 20. in 21. julija angleški film »Begunec«; 22. in 23. julija ameriški film »Rapsodija otočnosti«. Predstave ob delavnikih in v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, le 22. in 23. julija ob 15.30, 18. in 20.30 uri. V nedeljo, 19. julija, matineji ob 8.30 »Noro srce«, ob 10. ur, »Rapsodija otočnosti«.

Kino »Svoboda«, Kranj-Stržišče: 17. do 19. julija amer. film »Rapsodija otočnosti«. — Predstave v petek ob 20. uri, v soboto ob 17.30 in 20. uri z dvojnim programom: »Rapsodija otočnosti« in »Noro srce«, v nedeljo ob 15.30, 18. in 20.30 uri. V nedeljo ob 10. ur matineja jugoslov. filma »V viharju«, 22. in 23. julija ang. film »Begunec«. Predstave v

sredo ob 16., 18. in 20. ur, v četrtek ob 20. ur.

Letni kino Partizan, Kranj: 17. in 18. julija ameriški film »Noro srce«; 19. in 20. julija angleški film »Begunec«; 21. do 23. julija francoski film »Frizer za dame«. Predstave ob 20.30 ur.

Objave

Okratni zdravstveni dom v Kranju, uprava in računovodstvo ter higienična postaja, so se preselili iz barak na Poljski poti v stavbo Zadružnega doma na Primskovo.

Društvo strojnikov, strojovedov in kurjačev, pododb. Kranj, priredi v nedeljo, dne 19. t. m. ob 13.30 ur, ekskurzijo v preduino in tkalcivo v Tržič, Zbirališče na omenjeni dan in uro pred glavnim vhodom v tovarno. — Društvo SSK, podobor Kranj.

MAJ OGLASI

Preklepajem blok št. 11522, izdan v komisiji trgovini v Kranju na ime Janez Jenko, Kranj, Koroška 24.

12. julija sem na poti Bleško sotesko Vintgar izgubil

ocala z zlatimi okviri v črem

stiju. Vrniti proti visoki na-

gradni dr. Vaušku, bolnica Je-

senice.

Iščemo približno 10 gostin-

stva večnih žensk ali moških

za razstavo od 1. do 10. avgusta.

Prijave se prejemajo v ho-

telu »Evropa« od 8. do 9. ure

dopolne.

Preklepajem blok št. 4549,

izdan Minka Lavrin v posloval-

nici »Tkanine« št. 4.

Zidarje in sobopleskarje išče-

mo za takojšnji nastop. — Re-

montno obrtno podjetje, Škofja Loka.

Kupim elektromotor od 3 do

5 KS. — Jožef Ravnik, Ravne

št. 9, p. Boh. Blistrica.

Šah • Telesna vzgoja • Šport

PK Kamnik se je dobro uveljavil

V zahodni skupini II. slovene plavalne lige tekmujejo letos PK Bled, PK Mladost iz Kranja in SSD Kamnik. Po 10 četrtih mest, Kamničani so sklepali plenuma Plavalne zveze Slovenije bi se tekmovanje moralo odvijati v trobojih, pri čemer bi se točkovali rezultati predstrelja proti obema gostujociima mostovoma.

Prvi troboj je bil določen za 11. in 12. julij v Kamniku. PK Mladost iz Kranja pa je udeležbo na tem troboju odpovedal, ker plavalci zaradi prekratkega treninga še niso pravljeni na tekmovanje. Zato sta se pomerila med seboj le PK Bled in predstrelj, medtem ko bo srečanje med PK Mladost in SSD Kamnik due 18. in 19. t. m. v Kranju.

Dvoboj v Kamniku je prenetljivo odločilo v svojo korist domače športno društvo in sicer v razmerju 11.3:7 točkam v plavalnih disciplinah. Zmagalo je tudi v waterpolu z rezultatom 5:2 (1:0).

El-pa SSD Kamnika se je predstavila v mlađi, zelo iznajemni postavi, okreplila pa jo je stari reprezentativce Tone Cerer, ki se je po dolgi odstrosti vrnil v domače moštvo. Med mladimi plavalci so se posebno odlikovali Janez Bogataj in Lado Zitmeš, Stane Snabel, Marija Auersperg in Fanči Skofic.

Med gosti je začelovjila edino Vera Žalč s časom 3:23.0 na 200 m prsno in 0:42.5 na 50 metrov metuljček ter J. Jarc (1:20.3 na 100 m hrbitno), medtem ko so drugi plavalci daleč pod svojo zmogljivostjo.

Premoč Kamničanov je izrazena v številu doseženih mest, saj so dosegli osem prvih,

dem drugih, šest tretjih in eno četrteto mesto, Blejčani pa tri prva, štiri druga, pet tretjih in

četrti mesto. Ter je končalo neodločeno z rezultatom 4:4.

Sodniški zbor je posloval hitro in brezhibno ter ni bilo nobenih pritožb. Gledalcev je bilo vsak večer okrog 800.

Prijateljsko srečanje v wa-

Prvenstvo mladih šahistov

Na prvem mladinskem prvenstvu Gorenjske v Kranju je zmagal Kranjski Pavle Sicherl z 8 točkami, II. Štefe (Tržič) 7,5 točk, III. Bavdek (Kranj) 6 točk, IV. Laznik (Domžale) 6 točk, V. Trbižan (Kamnik) 5 točk itd. Prireditelj je kot prvo organiziral Gorenjski okrožni šahovski odbor in je v naslednjem trenutku prireditve odpovedal, češ da v Tržiču ne morejo preskrbti 24 osebam (za 1 dan!) prenočišč in hrano.

V sobotu in nedeljo je na moštenem prvenstvu Gorenjske v Kranju zmagalo kranjsko moštvo z 11,5 točk, II. Ješevac 9,5 točk, III. Tržič 3 točke. Iz nerazumljivih razlogov ni nastopal zastopnik Šahovskega okraja Kamnik, t.j. SD Domžale. Prav tako moramo grajati Tržičane, katerim je GOŠO poveril organizacijo prvenstva, da bi Tržič zainteresiral za šah. Le-ti pa so v zadnjem trenutku prireditve odpovedali, češ da v Tržiču ne morejo preskrbti 24 osebam (za 1 dan!) prenočišč in hrano.

Program prireditev v Mengšu

Sobota, 18. julija ob 17. uri: otvorite lokalne obrtno-industrijske razstave v prostorih občinske upravne zgradbe.

Nedelja, 19. julija ob 9. uri: Dobeno — slovesnost ob izvirštvu elektrifikacije; ob 15. uri: nogometni pokalni brzoturnir;

ob 19. uri: promenadni koncert Mengške godbe na razstavnem prostoru;

ob 20. uri: koncertni program DKD »Svobode« in godbe na pihala Mengš — v kulturnem domu v Trzinu.

Torek, 21. julija ob 20. uri: I. Cankar, »Kralj na Betajnovi«, PD Trzin, v Fizkulturnem domu v Mengšu.

Petak, 24. julija ob 20. uri: partizanski večer v dvorani razstavnega prostora.

Sobota, 25. julija ob 20. uri: gostovanje pevskega zbora »France Prešeren« iz Kranja v Fizkulturni dvorani.

Nedelja, 26. julija ob 9. uri: gasilske sektorške vaje; ob 20. uri: »Čas je dozore« - DKD »Svoboda«, v Fizkulturni dvorani.

Ponedeljek, 27. julija ob 5. uri: budnička po trgu; ob 9. uri: slavnostna seja občinskega ljudskega odbora;

ob 10. uri: polaganje vencev pri spomeniku talcev, para-

do, govori.

Po sporedru veliko ljudska ravanje.

Obč. odbor SZDL in ZB Mengš

Zveza rezerv. oficirjev mesta Kranja

DELOVNI KOLEKTIV

KINA MEDVODE

ob PRAZNINU VSTAJE slovenskega naroda — 22. julij berbeni pozdrav!

čestita vsem borcem iz NOV

k prazniku vstaje slovenskega naroda — 22. JULIJU.

Trgovsko podjetje na veliko in malo

JESENICE

čestita k DNEVU VSTAJE vsem svojim potrošnikom in drugim delovnim ljudem

Ali ste že obiskali našo novo urejeno trgovino v Delavski ulici?

S e n e ?

Po tem jo obiščite in si oglejte tovarniško zalogu pletenin radovljiske tovarne „Plethenina“ in pestro zalogu drugih galerijskih artiklov, ki jih prav gotovo potrebujete! — Z nakupom teh predmetov boste zadovoljni! — Se vladno priporočamo!

Tovarna tesnil

Donit
Medvode

čestita vsem delovnim ljudem

širom po Sloveniji k

Prazniku vstaje - 22. juliju

26.julij - praznik občine Naklo

Nedavno je Občinski ljudski odbor Naklo na predlog Zveze borcev proglašil 26. julij za občinski praznik.

26. julij je za to občino eden najslavnnejših dni. Tega dne leta 1941, je namreč odšlo s področja občine Naklo, predvsem iz Nakla, Stražnja in Dupelj, 23 ljudi v partizane in se vključilo v prve partizanske enote na Gorenjskem. Večina teh pravoborcev je darovala svoja življence v Dražgošah, Udenborščtu in na Pohorju. Med njimi sta bila tudi tov. Rudi Medegroga, komandant legendarnega Pohorskega bataljona, in Katarina Mede-Pavla, narodni heroj Slovenije, ki sta l. 1942 padla na Pohorju v borbi z Nemci.

Istega dne leta 1942 pa je okupator po partizanski akciji blizu Bistrice, kjer je bil ubit višji nemški oficir, izvedel na Bistrici prav pokoj. Požgal je tri velike domačije, preblvalec izginal, iz Begunj pa pripeljal

50 ljudi, večidel domačinov in cokolicanov, ter jih z 9. ta dan odbranimi Bistričani postrelili kot tako.

Pripravljalni odbor skrbi s pomočjo drugih organizacij in društva, da bo dvodnevno praznovanje, 25. in 26. julija, res slovesno. Na grobovih in pri spominskih ploščah bodo žalne komemoracije; sodelovali bodo pevski zbori, godba na pihala, recitatorji in šolska mladina. Ob zaključku praznovanja, v nedeljo, 26. julija popoldne, bo kulturni spored, filmska predstava in ljudsko ravanje. Žunanjemu videzu vasi bo posvečena posebna skrb, tako da bodo v teh dneh okrašene vse hiše in postavljeni mlaji na področju celotne občine.

Proglašitev občinskega praznika pa postavlja novo nalogu pred občino: zbrati mora čimprej sredstva za postavitev večastnega spomenika NOB in to na Bistrici, kjer je okupator postrelil 59 talcev.

Poziv vsem borcem enot IX. korpusa

V okviru pripravljalnega odbora za proslavo desete obštine osvoboditve Primorske in ustanovitev IX. korpusa NOV in POS je ustanovljen še poseben štab za pripravo in organizacijo zborov enot IX. korpusa. Za organizacijo zobra brigad je potrebno, da vsak okrajni odbor za proslavo osvoboditve Primorske formira takoj delovni štab, ki bo odgovoren za celotno organizacijo in zbor posameznih brigad. Priprave za zbor brigad bodo v okrajih:

VII. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

Vse borce ostalih enot (odredov, komand mest, karav, inženierskih vodov, specialnih enot pri štabu IX. korpusa itd.), ki so se borili v sestavi IX. korpusa, naj se prijavijo v okrajih, v katere spadajo, oziroma enoto, v katere sestavu želijo biti na proslavi.

VIII. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

Vse borce ostalih enot (odredov, komand mest, karav, inženierskih vodov, specialnih enot pri štabu IX. korpusa itd.), ki so se borili v sestavi IX. korpusa, naj se prijavijo v okrajih, v katere spadajo, oziroma enoto, v katere sestavu želijo biti na proslavi.

X. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

Vse borce ostalih enot (odredov, komand mest, karav, inženierskih vodov, specialnih enot pri štabu IX. korpusa itd.), ki so se borili v sestavi IX. korpusa, naj se prijavijo v okrajih, v katere spadajo, oziroma enoto, v katere sestavu želijo biti na proslavi.

XI. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

Vse borce ostalih enot (odredov, komand mest, karav, inženierskih vodov, specialnih enot pri štabu IX. korpusa itd.), ki so se borili v sestavi IX. korpusa, naj se prijavijo v okrajih, v katere spadajo, oziroma enoto, v katere sestavu želijo biti na proslavi.

XII. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

Vse borce ostalih enot (odredov, komand mest, karav, inženierskih vodov, specialnih enot pri štabu IX. korpusa itd.), ki so se borili v sestavi IX. korpusa, naj se prijavijo v okrajih, v katere spadajo, oziroma enoto, v katere sestavu želijo biti na proslavi.

XIII. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XIV. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XV. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XVI. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XVII. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XVIII. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XIX. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XX. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XI. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XII. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XIII. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XIV. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XV. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XVI. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XVII. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XVIII. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XIX. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XX. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XI. SNOUB Franceeta Prešerna v okraju Kranj, XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka, v Tolminu, III. SNOUB Ivana Gradnika, XVII. SNOUB Stjepana Gregorčiča in II. VDV (vključno enote VOS) v Gorici, XIX. SNOUB Srečka Kosovelja in XVIII. SNOUB Bazovščka v Sežani, vse prekomorske brigade v Postojni, XX. tržaška SNOUB v Kopru.

Zato naj se vsi bori našteti enot takoj prijavijo pri okrajskih odborih Zvezde borcev, kjer bodo formirane njihove brigade.

XII. SNOUB Franceeta Prešerna

GLAS GORENJSKE

K STEV. 29

Priloga za poduk in razvedrilo

18. VII. 1953

ZANIMIVOSTI **Poširjenem svetu**

CARSTVO DEJPOTOV SE RUŠI

Aretacija v Kremlju

Moskovska trojica, Stalnov dedič, se je čez noč spremila v dvojico. Ostala sta samo Maksimiljan Malenkov in Vjačeslav Molotov. Lavrentij Berija, drugi v sovjetski hierarhični lestvici, šef varnostne službe, podpredsednik vlade, notranji minister, maršal in komandan dyanajstih specialnih divizij, ki varujejo proizvodnjo atomskih energije v SZ, šef posebnih oddelkov za borbo proti kontrarevoluciji v sovjetski armadi, je bil razrešen vseh svojih funkcij in predan sodišču kot agent imperialistov, sovražnik ljudstva in države.

Pred štirimi meseci je Berija nad Stalinovim trupom prvi zapel slavo Malenkova: »Srečni smo, ker imamo na celu partijo in vlade genialnega učenca Lenina in nadarjenega soborce Stalina, Malenkova.« Malenkov je bil intimni Berijev prijatelj, ki ga je po odstavitev Ježova vrnili v vrhove partije in državnega vodstva.

Ker pa je zaradi notranjih borb v Kremlju za nadoblast moralno pti do obračuna med triumviratom, je Berija postal žrtveni kozel. Bledi obraz z očali, s tankimi skepsičnimi ustnicami, je izginil z naslovnih strani sovjetskih listov. Namesto sluge so se pojavili veliki naslovni na agentu burzazije in mednarodnega imperializma, ki je onemogočal odločbo vlade in partije itd. Eden iz vladajoče trojice je moral s pozornico na način, ki je v sovjetskem »raju« običajen.

Z Berijo vred so bili arretirani njegovi najožji sodelavci, med njimi tudi Džaser Bagirov, član politbiroja CK VKP(b), vsi pa pod »firmo« mednarodnih revolucionarjev sovražnih agentov.

Kdo je Berija?

V januari 1938. je stopil 1938. leta, ko ga je Stalin poklical v Moskvo in postavljal za šef NKVD. Tedaj je bila končana velika čakta, v kateri so bili likvidirani stari boljševiki. Po običaju v SZ je bila prva dolžnost njegovega šefa, da likvidira svojega predhodnika in z njim vred njegove inkvizitorje. To delo je z uspehom izvršil. Dal je ubiti »podivjanega« Ježova.

Berijevim »uspocom« prištevajo danes med drugim tudi nemški komunistov, ki so se zatekli v SZ. Berija jih je 1939. leta predal na milost nemilost Hitlerju. (O tem je naš list že poročal, op. ur.) Prav tako sodi pokolj poljskih oficirjev v Katynskem gozdu v njegovo kariero. Likvidiral je čedenoško republiko in republiko krimskih Tatarjev. Ob tej priliki je bilo preko 700.000 ljudi pregnanih v Sibirijo. Sodeloval je pri ukinjanju avtonomne oblasti Židov — Biro-bejdžan. Na vesti tma serijo procesov v satelitskih državah in na koncu odprtje zarote »velih hajc«, kar pa se je po-

zne spremenilo v protiudar.

Lavrentij Berija je bil rojen pred 54 leti na Kavkazu ob Černem morju, v gruzijski respubliki. V komunistični partiji je vstopil z 18. leti. Studiral je na tehnični visoki šoli in postal inženir za visoke gradnje. S Stalinom je sodeloval na Kavkazu že pred oktobra revolucijo. Od leta 1922. je bil v sovjetski tajni varnostni službi. Preden je prišel na položaj šefa NKVD, je bil 15 let šef GPU v Gruziji. V tem času je bil tudi sekretar gruzijskega CK in neomejni vladar te respublike. Tedaj je bil Berija v Rusiji nepoznana osebnost. Stalin pa je dobro vedel, koga bo postavil, ko bo potrebno, za šef tajne policije.

Ko je prišel na položaj šefa NKVD likvidiral svoje nasprotnike, je v teklu leta 1939. pitič izpuščati na svobodo tisoče zapornikov. Zaradi tega je prevladovalo mišljene, da bo Berijev prihod omilil teror v SZ. Vendat na iluziju ni doigrala.

Istočasno kot šef NKVD je postal komisar in kasnejši ministru za notranje zadeve. Na tem položaju je ostal do leta

tve notranjega ministrstva na ministrstvo državne varnosti in na ministrstvo za notranje zadeve. Berija je postal le minister državne varnosti in šef NKVD. Pod njegovim vodstvom so bile vse organizacije državne varnosti v Sovjetski zvezzi. Kot član Vrhovnega sovjeta v domovinski vojni se je skupaj s Stalinom in Molotovom brigad, da bi mobilizirali vse razpoložljive sile za fronto. Leta 1943. je postal maršal in bil odlikovan z redom Lenina. Nekaj časa je celo veljal za Stalinovega naslednika; v aparatu državne varnosti pa je pomenil isto kot Malenkov v partijskih.

Po Stalini smrti je postal drugi član triumvirata, ki je vodil SZ. Bil je podpredsednik vlade. Istočasno je bil MGK, ki je nadzorni organ za celokupni državni aparat in šef MGB — vojenske in kontrašpijonajne službe. Poleg vseh teh funkcij pa je Berija vrlj vlogo »diktatorja satelitskih vlad in organiziral takoj zvano »kremeljsko peto kolono« na svetu.

Se za Stalina je bil postavljen za glavnega kontroliora pri raziskovanju atomske energije. Prvi potres je Berija doživel že letos aprila, ko so bili izpuščeni iz zapora »zdravnik - zastrupljevalci«, ki jih je dal po Stalinovem ukazu in svoji iniciativi januarja 1953. pozabili.

Nagrade izzrebane!

Lepe in praktične nagrade, ki jih je razpisalo trg. podjetje »Tkanina« v Kranju, so zavabile mnogo ljudi, da so poseli po svinčnikih in začeli reševati precej težki križanki. Posebno pri prvi je marsikdo doborda zgrizel svinčnik. Venadar smo dobili rekordno število rešitev — skoraj trikrat več kot običajno. Med njimi so bile, seveda, tudi napačne. Samo za prvo nagrado — otoški voziček — je morala komisija pregledati 6 križank. Dragi Rozenberger iz Albin Zagor iz Kranja pa vsak po 3 pare moš, nogavic, Miri Aichholcer iz Radovljice in Ignacu Cudermanu iz Kranja bomo leto dne brezplačno dostavljali na časopis.

Zadnjima dvema nagradama bomo pričeli pošiljati list z današnjo številko. Ostali nagrajeni pa se bodo morali oglašati v poslovalnicah »Tkanine« v Kranju, da izberejo dobitke.

Med železničnimi predmeti je najpogosteji nož. V pranem košu skeleta št. 223 smo našli dobro ohranljeno železno ostpuščice.

Končno ne smemo pozabiti ogrlic iz raznobarnih steklenih jagod, številnih sponk, brošastih za obleko in železnih za pasove.

Na skromnih ostankih keramike najdemo motiv valovite

do sedaj zmanjšala z dokazi podprt vmesni naselitveni člen med odhodom Langobardov v Italijo (grobišče na Lajhu) in prihodom frankovskih feodalcev v našo kraje. Nekateri nemški zgodovinarji so spretno izkoristili praznino, trdeč, da se je germanski element v Kranju obdržal prav do prihoda Nemcov. Letošnje najdbe so do kraja ovrgle take in podobne trditve in jasno dokazale obstoj močne slovenske naselbine na kranjskem pomolu in na koncu odkritje zarote v 7. oz. 8. stoletju.

Stevilni okraski, najdeni v grobovih, govorijo za ekonomsko dokaj močno in kulturno sorazmerno visoko razvito naselje. Po stevilu prednajdičju obsežni etnografski, Slovani so jih nosili v laseh, ali pa jih morata pripenjali na trak ob senčeh. So srebrni in bronasti ter najraznovrstnejših oblik. Specijajo se na več načinov. (Počusta je tako imenovana »Sepentija«.) Večkrat nadomestiti sponki ornament ali plastično poudarjen zaključek stikajočih se krovkov. Posebno lepi so obročki z barvano stekleno jago. Steklo, o tistem času redkost, so uporabljali za okras, kakor mi danes drage ali poldrage kamne.

Prstanov je preko 50. Podobni so našim, le da so iz brona. Nekatere je mogoče, ker so prezerani, prilagoditi debelini prsta. Po obliku izstopata posebno dva, ki sta okrašena s kamnom. Le-tega pogosto nadomesti ornament — geometrični ali rastlinski.

Rezultati arheoloških izkopavanj v Kranju

nas in kaže na živahne zvezze črte v več inačicah, krog s

zahodnoevropskim umetnostnim sponjanjem. Prt. nekaterih nadomestnih gravurov emajl. Prav tako morda najlepši, kar jih pozna ketaška kultura. Izjemna sta uhana tako imenovanega belobrdskega tipa v obliki grozda, ki je značilen predvsem za vzhodne slovenske pokrajine. Prava rariteta in mora najpomembnejša najdba letošnjega izkopavanja je trojica srebrnih uhanov, ki jih arheolog uvršča v najstarejšo slovensko kulturo — kestelsko.

Pomembni so v prvi vrsti za zgodovino Kranja, saj dokazujejo obstoj slovenske naselbine že v 7. oz. 8. stoletju.

Na okroglih ploskvah številnih broš je bilo dovolj prostora za figurativni okras: v bron vrezani ptci ob drevesu živiljenja, orei itd.

Berija

Miniaturni radijski oddajnik ameriške policije. Ameriška polica je dobila nov tip miniaturnega radijskega sprejemanja in oddajnika, ki ji omogoča stalno zvezo s svojo centralo, celo, kadar policiji patrulirajo po ulicah. Energijo dobiva oddajnik iz baterij, ki so zelo slične žepnim svetilkam. Radio oddaja in sprejema na daljavo 8 km. Zauj se prav posebno zanimajo novinarji.

Najmanje letalo preletelo Atlantik. Pred nekaj dnevi je na Skotskem pristalo majhno letalo, ki je preletelo Atlantski ocean. Pilot, urar Peter Gluckmann, po rodu Nemec, je vzletel v San Francisku in je letel do Skotske nekaj dni.

Letalo je dolgo komaj 10 metrov in ima motor z 90 konjskimi silami, torej nič močnejši kot navaden avtomobilski motor.

Največja garaža na svetu. V Chicagu so zgradili največja avtomobilsko garažo na svetu. Ta gigantska tri-nadstropna stavba leži pod zemljo; avtomobili lahko zapeljejo vanjo z glavne prometne žile v Chicagu. Sprejme pa naenkrat 2359 avtomobilov.

Največja miniaturna flota. Pomorski kapetan Harry Sigler je v 15 letih izdelal 53 miniaturnih modelov različnih ladij, od velikih bojnih brodov, do najmanjih resilnih čolnov.

Tropska vročina na Norveškem. Pred kratkim je bila na Norveškem prava tropска vročina. Na zahodni obali je bilo v senci 32 stopinj Celzija, kar je za te kraje nekaj neobičajnega. Take vročine na Norveškem ne pomnijo.

Nova ekspedicija. Ameriški admiral Richard Byrd pripravlja novo ekspedicijo na Južni pol. Ekspedicija bo odšla na pot le v primeru, »če bo mednarodni položaj to dopuščal«. Tako je namreč izjavil novinarjem ta slavni raziskovalec tečajev.

Ura, ki se ne navije. Svicarji so konstruirali uru, ki se nikoli ne navije. Pravzaprav se navije sama z energijo, ki jo dobijo od svetlobe. Ta energija poganja mikromotor, ki deluje preko zobatega kolesa na mehanizem za navijanje. Enourna dnevna svetloba zadostuje, da teče ura 24 ur.

Tajinstvena ptica. Po povratku ekspedicije z Mount Everest je vodja skupine izjavil, da je bila poleg obeh osvajalcev na vrhu tudi neka ptica, ki je krožila nad obema alpinistoma. To je prvo živo bitje, zapaženo v višini 8.000 metrov.

Tajinstvena ptica ima ogromna krila in ne spada niti v eno doslej znano vrsto višinskih ptic. Dve slični ptici so opazili tudi v zadnjem laborišču, v višini 8.000 metrov.

Preveč žensk. V Nemčiji je zelo veliko nesorazmerje med moškimi in ženskami. Po rezultatih zadnjega ljudskega štetja je v Vzhodni Nemčiji 7,5 milijona moških in 9,7 milijona žensk. Zahodna Nemčija pa ima 48,5 milijona prebivalcev in sicer 23 milijonov moških in 25,5 milijona žensk. Skupno je torej 4,700.000 žensk več kot moških. Nesorazmerje je sicer tudi v drugih evropskih državah, vendar ne tako veliko. V Franciji n. pr. je »sam« 1,635.000 več žensk kot moških.

Po 38 letih bodo prejeli pisma. V nizozemskem mestu Mashrichtu so pred nedavnim našli 2.000 pisem iz 1915. leta, ki niso bila odposlana naslovnikom, t. i. belgijskim in francoskim vojakom v I. svetovni vojni. Iz neznanih vzrokov so pisma ležala 38 let na podstrešju neke hiše. Nizozemske oblasti so jih odstopile belgijski pošti, ki se je odločila, da pisma vpošlje naslovnikom. Vprašanje pa je, če so še živi in če jih bodo našli.

Obseg ilirskega gradišča. Določile so že planirane raziskave v prihodnjih letih. V zvezi s predzgodovinsko epoho mesta naj onemini le močno raziskano grobišče pri Prahovu vili in najdbo halštatskega orožja prejšnje redkost.

Izkopavanje na Titovem trgu je vodilo tudi do odkritja poznozadnjevške hrivnice za zvone, o kateri je naš list že počkal.

Arheološko raziskovanje je za letos zaključeno. Naslednjo pomlad bomo preiskali številni ostanki arhitekture in bilo. Kje je n. pr. stala naselbina Langobardov, katerih grobišče s 750 grobovi je pred desetletji odkril na Lajhu kranjski domačin, arheolog Valter Schmid, ostane še vedno ugnaka. Tudi v rimskem selišču oz. utrdbi ne vemo dočiti več, čeprav je bilo pred leti najdeno na Titovem trgu nekaj grobov in čeprav smo v letosnjem letu v bližnji cerkvi naleteli na številne rimske novce in fibule. Ni droma, da bodo bodoča izkopavanja iztrgalna Kranju se marsikatero skrivnost in tako osvetilita temne strani njegove zgodovine.

Omenbe vredni so številni predmeti, najdeni v vrhnih plasti starega pokopališča ob župni cerkvi. Stilno pripadajo obdobju baroka. To so devotionalni spomeniki, ki jih je kranjski meščan kot romar prisnel iz raznih bogjeptnih krajev Evrope. Tu so svetinje iz Rima, Padove, Assisi, Vidme, Marijinega Celja, ki ga omenja tudi Preseren, Salzburg itd. Nekatere so umetnostno zelo pomembne in tudi ikoni-

nografsko izredno zanimive. Ta zbirka je danes največja v Sloveniji in verjetno v vsej državi. Prezreti ne smemo številnih predmetov vsakdanje rabe: gumbov, bucik, napravnikov, zaponik itd., najdenih v isti plasti, ki predstavljajo v kulturno-zgodovinskem pogledu prejšnje redkost.

Del zbirke bo od 1. avgusta dalje razstavljen v Osnovni šoli v Kranju v okviru Gorenjskega gospodarskega sejma.

Cene Avguštin

Rdečo, belo ali zeleno?

Pri kranjskih tabornikih v Martuljku

Dvaindevetdeset jih je sedelo v nedeljo zvečer na dani livači, se sveti petnajst v krogu položenih hliodov ob tabornem ognju, ki so ga zakurili pred dobrim tednom in, kakor pravijo, ne bo ugasnil, dokler ne zapuste tabornega področja.

Spored je bil pester. Pol za šalo pol zares. Med pevskimi točkami vsega zhora in posebej kvinteta »Srakae«, pod vodstvom dirigenta Jake, je povedal Završnikov iz Kranja več krepkih. Vsi so se mu zahvaljevali z glasnim »mmmmmm«. Taborniki ne dajejo priznanj s tleskanjem rok. Tleskajo le pri spuščanju »raket«.

Tov. Vlado stoji tik ob tabornem ognju in vprašuje: »Kako bomo spustili, rdečo, belo ali zeleno?« Mnenja so deljena, končno se odločijo za rdečo.

Tlesk na desno, pa na lev, zopet na desno... Vedno hitreje posnemajo vsi vodo in končno zaživlja raka tako za rep. Ko ga je izvlekel, mu je dal polhek poštano »injekcijo«. Tabor ima svojega medicina, ki ima v šotoru celo apoteko in za vsakega primer no zdravilo.

Letos je težko za slamo. Zadetno prakso za seboj, zato gre pri njem vse kakor na tekoči trak. Klub temu so letos težave, ker je premalo »delovne sile«. Letošnji taborniki so namreč najmlajši, kar jih je kdaj imel. Večinoma so dijaki nižjih gimnazij, učenci osnovnih šol, nekaj je predšolskih otrok, dveletna Majda pa spaša še k predpredšolskim.

Na prostrani, od gozda ob vprašal sem tabornika, kateri je zadovoljen s hrano, »Dobra je«, je dejal prvi, drugi pa je dodal: »In dosti jo je!« Jaz pa pravim še: »In poceni je!«

Delo, zabava, dobra hrana, voda, sprehodi in čist zrak da je našim majm moč za daljšo dobo. Marsikaj bodo vedeli povedati ti fantje in dekleta, ko se po petindvajsetih dneh vrnejo.

Mamca pa, ki se je ob odhodu na železniški postaji v Kranju premisila in poslala hčerkico s prijago vred nazaj, prihodnje leto prav gotovo ne bo tega več storila in otroka prikrajšala za vse, česar so deležni otroci, ki sem jih v nedeljo videl pri spuščanju rdečih utegnili v zunemiriti.

Ce gre za nespečnost, ki se

Vsak jutro in vsak večer je zbor. Zjutraj načrt za delo, zvečer obračun. Danes so ga tisti, ki so prezgodaj prišli s sprehoda, polomili. Samovojljno so se vrnili. Jurček je glavni krivec. Kolenčev France nosi od poldneva obvezane prste.

Na sprehodu je zgrabil polna, ki je silil v premajhno luknjo, zvečer obračun. Danes so ga tisti, ki so prezgodaj prišli s sprehoda, polomili. Samovojljno so se vrnili. Jurček je glavni krivec. Kolenčev France nosi od poldneva obvezane prste.

Letos je težko za slamo. Zadetno prakso za seboj, zato gre pri njem vse kakor na tekoči trak. Klub temu so letos težave, ker je premalo »delovne sile«. Letošnji taborniki so namreč najmlajši, kar jih je kdaj imel. Večinoma so dijaki nižjih gimnazij, učenci osnovnih šol, nekaj je predšolskih otrok, dveletna Majda pa spaša še k predpredšolskim.

Drvarnača je vedno polna. Kuhinja deluje pod vodstvom tov. Dragice brezhibno. Sobotnih žgancev, ki jih je sam vodja tabora posul z ovirki, nikoli ne bom pozabil.

Nevsiljiv vonj po parfumu dokazuje kulturo tistega, ki ga uporablja. Ker se večina naših žena rada odišavi, se mi zaključi, da se tudi o tem nekoliko pomenimo.

Zenske se parfumiramo iz dveh razlogov: prvič zato, da izpopolnimo svojo toaleto in privlačnost, drugič pa, ker je nam samim prijetno, če se ženski okoli nas ugođen vonj, ki osvaja. Vendar bodimo pri uporabi čšav previdne. Močnega v ostrega vonja marsikdo ne prenaša, zato lahko s pretirano uporabo parfumov in kolonjskih vod dosežemo prav nasprotni učinek, karor si ga želimo — tiste, ki bi jim rade ugaiale, bomo odbile. Razen tega je važno tudi, kdaj bomo uporabile kakšen parfum ali kolonjsko vodo. Zenska, ki ima okus, se ne bo dopoldne nikoli odišavila z močnimi in sladkobnimi čšavami, ki jih pa lahko uporabljajo zvečer. Se manj bo takih čšav uporabljala za službo ali šport, kjer združuje blaga kolonjska voda — lavendel ali jasmín.

Za kratek čas

V restavraciji

Gost: »Prosim svinski kotlet?«

Natakar: »Žal ga ni več.«

Gost: »Potem telečjo pečenko.«

Natakar: »Je tudi ni več.«

Gost: »Dajte mi, prosim, moj plasti!«

Natakar: »Na žalost tudi te ga ni več.«

Dopisujte v „Glas Gorenjske“

6 Ariel Kassack:

Za vroče poletne dni ob morju

Nespečnost

Nespečnost

Manj uživanja alkaloidnih pičač

Nespečnost se običajno pojavlja pri ljudeh, ki jih muči arterioskleroza, astma (naduha) ali nevrastenija. Lahko pa je tudi posledica infekcijskih bolezni.

Ce gre za nespečnost kot posledico bolezni, jo je mogoče odpraviti z zdravljenjem bolezni. Drugače pa je pri živčno razvratnih ljudeh. Ti naj ne uživajo ruskega čaja, turške kave, njihove večerje naj bodo skromne. Zvečer naj se ne mučijo z duševno napornim čelom, niti ne berejo razburljive literature. Nevrastenike obide navadno zvečer nerazumljiv strah, prav ko bi moral začasni. Taki ljudje naj z voljo odvrnejo vsako misel, ki bi jih utegnila vznemiriti.

Ce gre za nespečnost, ki se

redno ponavlja zvečer ali v odrejeni nočni urki, si poskusimo pomagati s toplo kopeljo nog, preden gremo spati. Dobro je, če si damo na noge alkoholne oblikadke in sicer od kolena do stopala, nekaterim pa bo pomagala topla kopel vsega telesa. Po kopanju se moramo dobro sfrotirati in takoj leči v toplo posteljo. Priporočljivo je, pred spanjem popiti kozarec mleka ali sladkane vode, baldrijamov čaj ali čaj iz pomarančnega cvetja oziroma listja. Nekaterim kontsti časa ne preveč hladnega črnega piva.

Različna močnejša uspavalna sredstva jemljimo samo po zdravnikovem navodilu, kajti ta sredstva ne delujejo na vse enako, drugič se jih lahko organizem takoj navadi, da ne učinkujejo več, tretič pa redno jemanje narkotičnih sredstev živcem močno skod.

Večkrat je nespečnosti konec že, če menjamo kraj. Vedeti pa moramo, da redkejši zrak v hribih pogosto povzroči nespečnost. Zato višje ležeči kraji niso za tiste, ki trpe na nespečnosti.

Kdaj človek največ zmore

Umljivo je, da človek, razen v nekaterih izjemah, telesno več zmore v mladosti, karor v kasnejših letih. Docela drugače pa je vprašanje glede njegovih duševnih sposobnosti.

Ce izvzamemo zgodaj zrele in čudežne otroke, ki nas pa kasneje v večini primerov razčarajo, potrebuje duševno ustvarjajoči človek za svoj razvoj precejšnjo življenjsko dobo. Tako je večina znanstvenikov, ki so prejeli Nobelovo nagrado, že prekoračila 50. leto. Ne smemo pa pozabiti, da so spisali že v zgodnjih mladostnih letih: Goethe svojega »Wertherja«, Schiller »Razbojnike« pa tudi Kleist, Mozart, Beethoven in drugi so ustvarili svoja dela še prav mladi.

Toda Goethe je napisal še pri 60. letih svoje znamenito delo »Wahlverwenderschaften« s 70. leti pa je končal »Wilhelm Meisters Lehr- und Wanderjahre«, medtem ko je na svojem »Faustu« delal skoro do svoje smrti.

Pisatelj Stifter je pisal dragocene knjige med 52. in 62. letom svojega življenja, Beethoven pa je kot 55-letni mož skomponiral Deveto simfonijo in več kvartetov za lok. Verdi je napisal svoje najlepše opere, jačino ipd.

Limonove lupine bomo ohranile dalj časa, če jih bomo zrinali med sladkorne kocke, če eno uro sladkor zdrobile in ga z izbalimi limonovimi lupinami vred hranile v dobro zaprtih steklenih posodah. Ce bomo tak sladkor uporabljale za pecivo, bo le-to dosti bolj okusno.

Lahko pa limonovo lupino shranimo tudi brez sladkorja, če odstranimo notranji, bell del lupinice, rumenega pa sesekljamo in nekaj dni sušimo na zračnem, vendar ne sončnem prostoru. Ta konservirano lupinico uporabljamo za različne omake, telečjo juho, džon.

Pisano perilo ne bo zlepila zbledelo, če ga bomo splakovale v okisani vodi.

Minico bomo povsem odstranili z las, če bomo pri splakovanju glave dodale v zadnjo vodo nekoliko kisa.

Voda, namenjena za kopel, bo mehkejša, če ji bomo dodali nekoliko kisa.

Ce dodamo vodo, v kateri kuhamo ohrov ali sladko zelje, nekoliko kisa, se ne bo širil po stanovanju neprijeten vonj po omenjeni zelenjavi.

Praktični nasveti

Varnena gospodinja ve, da se jed v pokriti posodi dosti hiteje skuha in da so mnoge jedi tudi boljše, če se dušijo v lastnem soku. Vendar pa je nekaj jed, ki jih moramo kuhati v nepokriti posodi. Zelenjava bo ostala tudi med kuho zeleno, če posode ne bomo pokrili, rezancev, svajškov in zlénkov pa ne pokrivamo zato, da nam med vretjem ne prekipijo.

Ce se nam zde omake ali juje preredke, ne delajmo ponovne prežganja, temveč zmesimo nekoliko bele moke z vodo in to dodajmo jedi. Pazimo pa, da ne bo ostala moka v kepicah!

Limonove lupinice, ki smo jim odstranile belo plast, namene dva do tri tedne v alkoholu, so odličen ekstrakt za liker.

KIS V GOSPODINJSTVU

Meso bo dalj časa sveže, če ga bomo zavile v kropo, namene v kis, in ga shramile na zračnem prostoru.

Zelenjava ne bo pri kuhi izgubila barve, če ji dodamo malo kisa.

Črni madeži na krompirju bo izgimili, če bomo med kuho dodale malo kisa.

Preproge in tapetna blaga bodo spet sveže barve, če jih boš zdrgnila s kropo, prepojeno s kisom.

Madež od apna bomo odstranile, če bomo blago nekajkrat prekuhalo v okisni vodi (seveda ne sme biti blago barvanovo).

Olivno, olje, pomešano s kisom, je odlično sredstvo za čiščenje polosčenega pohištva. Potem ko pohištvo zdrgnemo s kropo, namene v to mešanico, ga ološčimo z mehko volbeno kropo.

Pisano perilo ne bo zlepila zbledelo, če ga bomo splakovale v okisani vodi.

Minico bomo povsem odstranili z las, če bomo pri splakovanju glave dodale v zadnjo vodo nekoliko kisa.

Voda, namenjena za kopel, bo mehkejša, če ji bomo dodali nekoliko kisa.

Ce dodamo vodo, v kateri kuhamo ohrov ali sladko zelje, nekoliko kisa, se ne bo širil po stanovanju neprijeten vonj po omenjeni zelenjavi.

Zakletu hiša

Bert položi knjigo na mizo in pokaže na formuljo, As²O₃. Sledilo je pojasnilo, da je arzenik bel, brez vonja, strupen. Naveden je bila tudi doza, ki povzroči smrt. Ta stavki je bil podprt z rdečim pastalom.

S tujim glasom se izvije iz Evice:

— Jack hoče umoriti Margo.

— Neumnost, — zamrmra Bert. — Samo čas nama bo pomagal, da odkrijeva vsej delček resnice.

— Bert, moja sestra se boji, da bo morala umrijeti. In vendar se je vedla, kot da bi — ničesar ne vedela. Dela se, kakor da bi ne verjela. In Jack, ali se spominjate, kako je bil srečen na poročni dan? In potem ko sta se vrnila s polovanja, še bolj. — Evica je šepetalna! Bert, zmešalo se mu je. Postal je nevaren.

— Ne razburjajte se, Evica! Pazila bova, opazovala! Ne zinile nikomur besedice! Naj ostane med nama!

— Bert, morate mi pomagati, da Margo rešim. Vi to znate, vi ste tega vajeni. Prosim vas, pomagajte mi!

— Bom, dušica, seveda bom! Samo, priporočam vam skrajno opreznost. Ne smete izdati z nobeno besedo, ne s pogledom, ne z napačno gesto. Nikomur ne smete zinjiti besedice, niti gospodu sodnemu pravniku.

— Njemu bi ne mogla, saj ne spada k družini.

— Jaz tudi ne.

— Ah, Bert, saj veste, da vam zaupam bolj kot sebi!

— Evica, poslušajte! Postanite moj zaupnik! Nadomeščajte vselej, ko me ne bo, moje oči in ušesa! Bodite vedno v Margini bližini, opazujte Jacka. Povejte mi vse, kar bi se dogodilo. In čimpogoste me vabi na družinske sestanke!

* * *

Stopila sta na cesto.

— Bila sem uespametna, da sem se tako prestrašila, — reče Evica. Smehlja je pogledala detektiva. — Sedaj se mi stvar ne zdi več tako strašna. Tako lepo je pod tem drevesom v tej čisti mesecini. Veste, da ste zelo lep mož, Bert...

— Zakaj ga potem — za vraga — ne poljubiš, — zagrimi zamokel moški glas iz teme.

— Romi! — Evica skoči v senko drevesa. Od tam je slišati njen trmati glas:

— Pa reci, da ni lep, če moreš!

— Gospod King se je nasmehnil.

— Lažnjivka! Le skrivaj se, imaš slabovest! — je zaklical Romi in končno prišel na svest.

— Ne skrivam se, — je enako močno odgovorila Evica in skočila preden.

Bert ju je z podajnjem opazoval. Sta sta si nasproti kot dva bojevita petelinca.

— Nisi šla spati?

— Sedaj pojdem

Ljudski odbor mestne občine Jesenice

čestita k

DNEVU VSTAJE slovenskega ljudstva
vsem delavcem jeseniške železarne in drugih
podjetij ter vsemu delovnemu ljudstvu naše
mestne občine z željo, da še bolj strnemo
naše vrste v borbi za socializem.

Doma in v tujini slovijo vezenine in čipke, ki jih proizvaja

Tovarna čipk in vezenin, Bled

Borbeni pozdrav vsem delovnim ljudem ob DNEVU VSTAJE
slovenskega ljudstva

Delovni kolektivi elektrarn

HE Moste, HE Savica, HE Završnica, HE Kranjska gora

čestitajo k Dnevnu vstaje vsem delovnim ljudem naše republike

Delovni
kolektiv

Tovarne usnja, Kamnik

pošilja k DNEVU VSTAJE vsem delovnim ljudem borbeni
socialistični pozdrav

Mesarsko podjetje OZZ, Kranj sedež Naklo

čestita svojim odjemalcem k DNEVU VSTAJE. — Izdeluje
priznano kvalitetne mesne izdelke in se toplo priporoča za
nadaljnji nakup.

Ob borbenem prazniku
našega delovnega ljudstva —

Dnevnu vstaje

iskreno čestita delovni kolektiv

Standarda tovarne usnja v Kranju

DELOVNI KOLEKTIV

Elektro Žirovница

čestita k DNEVU VSTAJE vsem odjemalcem
in jim želi polno uspehov pri nadaljnji gra-
ditvi naše socialistične republike.

Ob Dnevnu vstaje

želi vsem delovnim kolektivom novih delovnih zmag, delovni
kolektiv

Tovarne sanitetnega materiala

Domžale

Delovni kolektiv tovarne upognjenega pohištva

pošilja ob DNEVU VSTAJE iskrene če-
stítke vsem delovnim kolektivom Slo-
venije

Mestna šivalnica, Kamnik

čestita k DNEVU VSTAJE

Izdeluje moške in damske obleke po najnovejših krojih. —
Cene konkurenčne!

Delovni kolektiv

Tiskanine

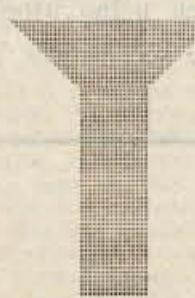
Kranj

iskreno čestita
vsem delovnim kolektivom širom
po naši domovini k

22. juliju - Dnevnu vstaje

želeč,
da bi bili vsi budni čuvarji
pridobitev
narodno-osvobodilne vojne in
zavedni borci
pri graditvi socializma

TEKSTILNA TOVARUŠKA
INTEKSA
KRAJ

čestita ob

Dnevnu vstaje

vsem delovnim kolektivom in vsem delovnim ljudem ter jim želi čimvečjih uspehov pri graditvi socializma

Obiščite naš paviljon na

„Gorenjskem sejmu“

od 31. julija do 10. avgusta in prepričajte se o naši pestri izbiri in kvaliteti izdelkov.

DELOVNI KOLEKTIV

Bombažne predilnice in tkalnice Tržič

čestita ob DNEVU VSTAJE — 22. juliju

vsem borcem NOV in delovnim ljudem Slovenije.

KOLEKTIV

ELEKTRARNE SAVA

in električne remontne delavnice čestita k

Dnevnu vstaje!

DELOVNI KOLEKTIV
TOVARNE ČEVLJEV

„Ljubelj“ — Tržič

pošilja iskrene čestitke k DNEVU VSTAJE vsem delovnim ljudem in se obenem priporoča za ogled svojih razstavnih izdelkov na „Gorenjskem sejmu“.

Delovni kolektiv

„Komunala“ Kranj

čestita k

DNEVU VSTAJE

vsem delovnim kolektivom v Kranju ter jim želi v borbi za dvig življenjskega standarda našega delovnega človeka čimveč uspehov.

DELOVNI KOLEKTIV

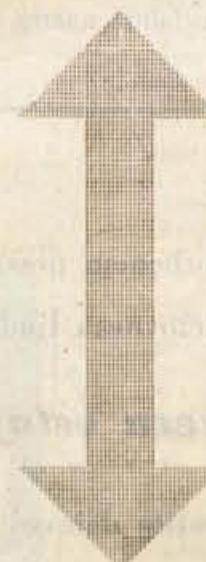
Gostinstva Kranj

s svojimi 12 obrati v Kranju čestita vsem gostom k DNEVU VSTAJE. — Toplo se priporočamo še v nadalje

Tovarna gumijevih izdelkov

Kranj

pošilja ob

Dnevnu vstaje

vsem delovnim kolektivom Slovenije borbeno in plamteče pozdrave.

Delovni kolektiv

TOVARNE VERIG LESCE

se pridružuje čestitkam za **DAN VSTAJE** z željo, da bi sleherni član naše socialistične skupnosti čimveč prispeval k izgradnji našega naravnega in kulturnega dobroja domovine.

Svojim odjemalcem in dobaviteljem iskreno čestita k **DNEVU VSTAJE**, delovni kolektiv

Tovarna pletenin in nogavic Lesce

MESTNA KLAVNICA KRANJ

čestita k **DNEVU VSTAJE** vsem odjemalcem in dobaviteljem ter vsemu delovnemu ljudstvu

DELOVNI KOLEKTIV

PAPIRNICE Količev

čestita vsem borcem NOB in delovnim kolektivom ob priliki **DNEVA VSTAJE** z željo, da bi čim uspešnejše izpolnjevali svoje naloge pri socialistični graditvi

Lesno industrijsko podjetje BLED

s svojimi obrati čestita k **DNEVU VSTAJE**

Delovni kolektiv

ŽITO podružnica KRANJ

pošilja za **DAN VSTAJE** iskrene čestitke vsem delovnim ljudem

Mestno podjetje

Plesk KAMNIK

čestita vsem delovnim kolektivom k prazniku — **DNEVA VSTAJE**

Vsem cenjenim obiskovalcem iskreno čestita k **DNEVU VSTAJE**

Mestni kino Kamnik

Jakob Novak
mizarstvo
Medvode 21

čestita k Dnevu vstaje

Svojim gostom in odjemalcem ter vsemu delovnemu ljudstvu čestita za **DAN VSTAJE**

Slaščičarna - kavarna Kranj

in se priporoča za obisk

DELOVNI KOLEKTIV

PEKARNE KRANJ

čestita k **DNEVU VSTAJE** vsem potrošnikom z najboljšimi željami za procvit naše domovine

Delovni kolektiv

LESNO INDUSTRIJSKEGA PODJETJA KRANJ

s svojimi obrati Tržič, Škofja Loka, Preddvor čestita vsem delovnim kolektivom k borbenemu prazniku naše republike

„**DNEVU VSTAJE**“

**LESNO
INDUSTRIJSKO
PODJETJE**

**Jelovica
ŠKOFJA LOKA**

se ob **DNEVU VSTAJE**
klanja spominu
vseh vojnih žrtev in
hkrati želi svojemu in vsem
delovnim kolektivom ter na-
prednim ljudem novih delovnih
zmag pri graditvi socializma

DELOVNI KOLEKTIV

**Gorenjske
predilnice**

Škofja Loka

iskreno čestita ob **Dnevu vstaje** vsem delovnim ljudem, zlasti delovnim kolektivom tekstilne industrije LRS z željo, da čimveč prispevajo k socialistični graditvi naše domovine.

**Okrajna
zadružna
zveza
Kranj**

pošilja vsem zadružnikom ob
DNEVU VSTAJE
slovenskega ljudstva borbene
pozdrave.

TRGOVSKO PODJETJE
„Loka“
NA MALO IN VELIKO
Škofja Loka

čestita ob **DNEVU VSTAJE**
svojim odjemalcem in se jim
priporoča. V naših poslovalni-
cah vam nudimo blago vseh
vrst. — Cene zmerne!

Postrežba solidna!

Mlinsko podjetje

Škofja Loka - Trata

čestita vsemu delovnemu ljudstvu za **DAN VSTAJE**

**Kmetijska zadruga
Trata - Kolodvor**

poziva ob 12. obletnici vstaje slovenskega ljudstva svoje člane
k še večji delavnosti za procvit zadruge. — Obiškujte našo
trgovino, ki vas postreže z vsem, kar potrebujete.

Remontno obrtno podjetje

Škofja Loka

čestita vsemu delovnemu ljudstvu k **Prazniku vstaje**

DELOVNI KOLEKTIV

PROJEKT - KRANJ

čestita k **DNEVU VSTAJE** vsem množičnim organizacijam in
delovnim kolektivom Slovenije

**TOVARNA
KLOBUKOV**

„ŠEŠIR“

Škofja Loka

čestita delovnemu ljudstvu

k Dnevu vstaje

in mu želi tudi v bodoče
mnogo uspehov pri gra-
ditvi socializma

